

รายงานเรื่อง

คำเรียกผีในวัฒนธรรมอาเซียน

รวบรวมจากการจัดโครงการนิทรรศการ

“คำเรียกผีในวัฒนธรรมอาเซียน”

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2556

โดยนิสิตวิชาโทภาษาศาสตร์

รายวิชา ภาษ 341 ภาษาและวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคการศึกษาที่ 2/2555

ภาคเหนือ

ผีกละ

ผีพวกนี้จะมีลักษณะคล้ายผีปอบ คือเข้าสิงในคน และชอบกินของสดของคาว คนที่เลี้ยงผีจะเป็นคนที่มีวิชาอาคม เล่นของ ผีกละจะถูกเลี้ยงไว้ในหม้อดิน โดยมีผ้าขันต์สีขาวปิดปากหม้อไว้ โดยจะวางไว้บนเพดานบ้าน เจ้าของจะเช่นผีกะด้วยไข่ดิบวันละฟอง ผีกละชนิดนี้มีคุณประโยชน์ตรงที่ หากใครเลี้ยงไว้ไม่ว่าจะชี้เหร่แค่ไหน พอตกกลางคืนมันจะเลียหน้า ทำให้ยังคึกขี้งคงาม

ผีโพง

เป็นผีประเภทเดียวกับผีกระสือ เป็นผีพื้นบ้านทางภาคเหนือ ผีโพงเกิดจากว่านชนิดหนึ่ง เรียกว่าว่านผีโพง ซึ่งมีสีขาว รสจืดร้อน เมื่อแก่จะมีรากุดปรอทลงกิน ทำให้เกิดแสงส่องสว่างแบบเมงคาเรือง เมื่อจะออกหากิน ผีโพงจะออกไปในรูปลักษณะรูปร่างหน้าตาเหมือนกับเจ้าของว่าน ไม่ได้ถอดหัวกับไส้เหมือนกระสือ มาในรูปร่างกายมนุษย์ทุกอย่าง แต่จะมีดวงไฟเล็กๆ สว่างเรืองๆ อยู่ที่ปลายจมูก และหยดลงเป็นหยดๆ เหมือนหยดน้ำ ผีโพงจะออกหากินตามหนองน้ำ หรือทุ่งนาหลังฝนตก อาหารของผีโพงคือกบ และเขียด ซึ่งผีโพงจะกินด้วยการจับมาดูดเอาเมือกกินทีละตัวๆ โดยปกติ ผีโพงจะกลัวคน และหลบหน้าคน ไม่ยอมให้ใครมาเห็น หรือจำได้ว่าตนเป็นใคร

ผีม้าบ้อง (ปอบม้า)

ผีม้าบ้อง เกิดจากปฏิกิริยาของผีกละนั้นเอง เมื่อผีกละมีพลังแก่กล้าจะแปลงกายให้คล้ายกับม้า สีของลำตัวโดยมากจะเป็นสีหม่น คนโบราณได้เล่าต่อกันมาว่า ผีกละจะเข้าสิงร่างเจ้าของผีหรือคนในตระกูล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย สถานที่ผีม้าบ้องชอบวิ่งเข้าออกจะเป็นตรอกซอกซอยแคบๆ คนเมืองเรียกว่า "คลองน้อย" หรือวิ่งไปตามลำเหมืองที่ไม่มีน้ำ คนโบราณว่ากันว่าถ้าเจอผีม้าบ้อง จะถูกทำร้ายหรือครอบงำ "อำ" หรือจะทำให้ป่วยโดยไม่รู้สาเหตุ ร่างกายจะผอมเหลืองไปที่ละน้อย และเสียชีวิตในที่สุด

ผีโป๊กกะโหล้ง

ผีป่าในความเชื่อของชาวไทยภาคเหนือสันนิษฐานว่า เป็นผีโปงชนิดหนึ่ง เพราะมีลักษณะคล้ายกันคือ มีขาเดียว วิ่งไวเหมือนลมพัด แต่ผีชนิดนี้มีความแปลกอยู่บ้างตรงที่ไม่เคยดูดเลือดคนที่เดินป่า แต่ชอบบังตาคนเล่น ผีชนิดนี้มีเสียงร้องประจำตัวคือ โป๊กๆๆ กะโหล้ง โป๊กๆๆ กะโหล้ง เป็นลักษณะประจำตัว นิสัยประจำตัวอีกอย่างของผีชนิดนี้คือ หากมีคนตะโกนเรียกกันในป่า มันจะเลียนเสียง ทำให้คนที่ตะโกนรับหลงทางเดินห่างออกไปเรื่อยๆ ดังนั้นคนเผ่าคนแก่ถึงได้ห้ามตะโกนในป่า เพราะผีโป๊กกะโหล้งจะเลียนเสียงทำให้หลงป่าได้

ผีฟ้า นางเทียม (ผู้ทรงผีฟ้า)

ผีฟ้า คือคำเรียก เทวดา ของชาวไทยในภาคเหนือ และภาคอีสาน เป็นการบูชาแบบพื้นบ้านที่มีการนับถือผีกัน คนที่เป็นร่างทรงของผีฟ้าจะสืบทอดกันจากรุ่นสู่รุ่นในลูกๆ ที่เป็นผู้หญิง เมื่อมีคนเจ็บไข้ได้ป่วย ชาวบ้านมักนำมาให้ผีฟ้าเสวยทาย และช่วยรักษา ผีฟ้าจึงเป็นประเพณีอีกอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องของ ไสยศาสตร์ และการทรงเจ้าเข้าผีของสังคมดั้งเดิมของคนไทย

ภาคใต้

ชิน

ชินมีลักษณะเป็นดวงไฟเช่นเดียวกันกับผีขโมด แต่ชินมีลักษณะเป็นดวงไฟสีขาวขุ่น เป็นความเชื่อของชาวไทยภาคใต้บางกลุ่มว่า ชินเป็นเพียงดวงวิญญาณชั้นต่ำที่ได้แต่ลอยลอยอยู่บนต้นไม้ในป่าเท่านั้น แต่บางคนก็ว่าชินอาจนำพาเอาความไม่ดีเข้ามาสู่ตนได้หากชิ่งวไปทิศทางที่มันอยู่

ผีหลังกลวง

เชื่อกันว่าผีหลังกลวงเป็นความเชื่อของชาวไทยภาคใต้มีลักษณะเป็นเหมือนกับคนธรรมดาแบบเราๆ แต่มันไม่ชอบใส่เสื้อผ้าและที่สำคัญคือมันมีสันหลังที่กลวงไปมีน้ำหนองไหลออกมาอย่างน่ากลัว ผีหลังกลวง ชอบอาศัยอยู่ในแถบสถานที่ๆมีอากาศเย็น โดยเฉพาะในบริเวณน้ำตกต่างๆของทางภาคใต้ เชื่อกันว่ามันชอบกินของดิบๆเป็นนิสัย ส่วนกรรมวิธีในการหลอกคนก็คือ มันจะหันหลังให้คนที่มันจะหลอกดู แต่ผีหลังกลวงในบางพื้นที่ เช่น ที่จังหวัดพัทลุงนั้นมันมีวิธีหลอกโดยการเดินมาตอนกลางคืนแล้วอาสาว่าจะช่วยคำข้าวให้ พอเจ้าของบ้านเปลอมันจะฉวยโอกาสหักคอกับครกคำข้าว

นางตานี

นางตานีเป็นผีผู้หญิงที่สิงอยู่ในต้นกล้วยตานี ผีชนิดนี้นิยมชมชอบออกมาล่าชายหนุ่มไปทำสามีในยามค่ำคืน โดยหากใครก็ตามโดนเสน่ห์ผีนางตานีเข้า ชายหนุ่มผู้นั้นจะมีรูปร่างที่ซูบผอมลงๆจนแห้งตายไปในที่สุดนางตานีจะสิงสถิตอยู่ในต้นกล้วยตานี และต้องเป็นกล้วยตานีตายพราย(ต้นกล้วยตานีที่ออกปลีแล้วตาย)นางตานีจะมีรูปร่างหน้าตาสวยสด หมดจด งดงาม ห่มสไบสีเขียว และนุ่งโจงกระเบนแบบหญิงโบราณชอบล่อชายไปลวนลาม และนางตานียังมีแรงหึงหวงที่น่ากลัวอีกด้วย เพราะถ้าชายที่มีอะไรกับนางแล้ว เมื่อไปมีผู้หญิงคนอื่นนางตานีก็จะตามไปหักคอชายผู้นั้นทันที ด้วยแรงหึงหวงนั่นเอง

เปรต

เชื่อกันว่าเปรตเป็นผีของคนที่ยังมีชีวิตอยู่แต่ทำเวรทำกรรมกับบิดา-มารดาของตนเองในชาติภพที่แล้ว

เอาไว้มาก บ้างก็เชื่อว่าไปด่าบิดา-มารดาเอาไว้พอดตายไปก็เลยมาเกิดเป็นเปรต ว่ากันว่าเปรตมี
รูปลักษณะเป็นผีที่มีรูปร่างสูง ผอม ใสเสื้อผ้าที่ขาดวิน เปรตมีปากที่เล็กเท่ากับรูเข็มด้วยเหตุนี้เองจึงกิน
อาหารได้ไม่ค่อยสะดวก และผอมแห้งแรงน้อย โดยความเชื่อในเรื่องเปรตนี้เป็นความเชื่อที่คนภาคใต้
ของประเทศไทยเชื่อกัน รวมทั้งมีการจัดงานในเดือน10ของทุกปีซึ่งเรียกว่า พิธีชิงเปรต

โตะดำ

เชื่อกันว่าโตะดำเป็นวิญญาณเจ้าที่เจ้าของแผ่นดินและเป็นมุสลิม ในที่ดินบางแห่งเมื่อผู้คนเข้าไปปลูก
สร้างบ้านเรือน หรือทำมาหากินในที่ดินนั้น ก็ต้องมีการเซ่นไหว้โตะดำซึ่งมักทำกันเป็นประจำทุกปี
หากไม่มีการเซ่นไหว้โตะดำ เจ้าของที่ก็จะสำแดงอิทธิฤทธิ์ให้เกิดอาการเจ็บไข้หรืออุปสรรคขัดข้อง
บางครั้งก็จะมาเข้าทรงในร่างของบุคคลภายในบ้านเพื่อสำแดงความเป็นเจ้าที่และบอกความต้องการ
เมื่อมีการเซ่นไหว้แล้วโรคภัยหรืออุปสรรคจะหายไป

ผีจีน หรือผีญวน

คือผีในศาสนาอิสลามซึ่งในความเป็นจริงนั้นในฐานะความเชื่อของชาวมุสลิม นั้นเชื่อกันว่า ญวน ไม่ใช่ผี
ที่มีรูปร่างของไทย ที่เที่ยวออกแลบลิ้นปลิ้นตาใส่ชาวบ้าน แต่ญวนคือสิ่งชั่วร้ายที่คอยล่อลวงให้คนทำ
บาป เช่นดื่มสุรา ไม่ละหมาด ขโมยของ เป็นต้น แต่นั่นคือหลักของศาสนา เมื่อความความเชื่อเรื่องญวน
ของศาสนาอิสลามเข้ามาผสมปนเปกับความเชื่อแบบดั้งเดิมของคนไทย และผีในท้องถิ่นปักษ์ใต้แล้ว
ทำให้ผีญวนนั้นกลายเป็นสิ่งที่มีรูปร่างขึ้นมาได้ในบัดดล ซึ่งสิ่งนี้ให้มองในมุมของความผสมผสานทาง
วัฒนธรรม

ภาคอีสาน

ผีแถน (ผีฟ้า หรือ ผีไท้)

ผีแถนหรือผีฟ้า นั้น เป็นชื่อเรียกของคนที่เป็นร่างทรง โดยเชื่อว่าเป็นผีที่อยู่สูงกว่าผีตนอื่นๆ คนที่จะเป็นผีฟ้าจะสืบทอดกันจากรุ่นสู่รุ่นในลูกๆ ที่เป็นผู้หญิง เมื่อมีคนเจ็บไข้ได้ป่วย ชาวบ้านมักนำ มาให้ผีฟ้าเสี่ยงทาย และช่วยรักษา ผีฟ้าจึงเป็นประเพณีอีกอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์ และการทรงเจ้าเข้าผีของสังคมดั้งเดิมของคนไทย ฉะนั้นผีฟ้า จึงถือว่าเป็นผีที่ให้คุณ

ผีเป่า

มีลักษณะออกหากินในเวลากลางคืนคล้ายๆกับผีกระสือ โดยเฉพาะในคืนเดือนมืดที่ตรงกับวันพระ มักจะออกหากิน คนที่เป็นผีเป่าจะมีแสงออกที่รูจมูกทั้งสองข้าง แต่ที่น่าสังเกตคือผีเป่ามักจะเป็นผีที่จิตใจง่าย และไม่ค่อยกลัวสูงส่งกับคนมากนัก นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับ ผีเป่า ว่าเกิดจากคนที่ใช้ว่านชนิดหนึ่ง นำมาเป็นมวลสารกายสิทธิ์ ช่วยให้คนอาคมแก่กล้า ว่านชนิดนี้ คนอีสานมักเรียกว่า ว่านเลือด หรือว่านเป่า ว่านเลือด ขางว่านจะมีสีแดงสดเหมือนเลือดและมีกลิ่นคาวเหมือนเลือด

ผีกองกอย

ลักษณะเป็นหญิงร่างเล็กผมสีแดง เท้ากลับไปอยู่ข้างหลังติดกับคนทั่วไปมีตีนเดียวไปไหนก็เข่ง เกงกอยไป ผีกองกอยมักพูดตรงข้ามกับความจริงเสมอ ผีกองกอยเป็นผีที่มีครอบครัว บ้างก็อาศัยอยู่ในถ้ำหรือโพรงไม้ ออกหากินโดยจับปลาตามลำห้วย หรือแม่น้ำ บางครั้งก็ขโมยปลาหรือข้าวของผู้คน ผีกองกอยมีทรัพย์สินสมบัติสะสมอยู่มาก ซึ่งบางครั้งหากไปพบทรัพย์สินสมบัติหรือปลาทกอยู่กลางทางหรือในป่า โดยไม่ทราบว่าเป็นเจ้าของ ห้ามเก็บมา เพราะอาจเป็นผีกองกอย ผีกองกอยจะตามมาทวงคืน โดยอาจจะทำร้ายมนุษย์ด้วยการล้วงควักตับไตไส้พุงกินเป็นอาหารได้ในเวลาหลับ เช่นเดียวกับผีปอบซึ่งผู้ที่ถูกผีกองกอยล้วงควักอวัยวะภายในไปกินนั้น จะเสียชีวิตเหมือนนอนหลับปกติ เรียกว่า 'ไหลตาย'

ผีปอบ

เป็นผีจำพวกหนึ่งที่อยู่ในความเชื่อพื้นบ้านของไทย โดยเฉพาะในภาคอีสาน โดยเชื่อกันว่าเป็นผีที่กินของดิบ ๆ สด ๆ กินเท่าไรก็ไม่อิ่ม โดยมีความเชื่อว่า ผู้ที่จะกลายเป็นปอบนั้น มักจะเป็นผู้เล่นคาถาอาคม หรือคุณไสยพอรักษาคาถาอาคมที่มีอยู่กับตัวไม่ได้ หรือกระทำผิดข้อห้าม ซึ่งในภาษา

อิสานจะเรียกว่า"คะลำ"ซึ่งผู้ที่เป็นปอบจะเป็นได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ปอบเป็นผีที่ไม่มีตัวตนเหมือนกระสือหรือกองกอย แต่ปอบจะเข้าสิงสู่คนที่เป็นสื่อให้ และจะกินตับไตไส้พุงของผู้ที่โดนสิงจนกระทั่งตาย ผู้ที่โดนกินจะนอนตายเหมือนกับนอนหลับธรรมดาๆ ไม่มีบาดแผลซึ่งเรียกกันว่า "ไหลตาย"

ผีบังบด (เมืองลับแล)

ชาวอิสานมีความเชื่อว่าผีบังบด หรือเมืองลับแล ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยคนทั่วไป นอกเสียจากว่าจะมีอะไรคลใจให้เห็น ชื่อนี้อาจไม่ใช่ชื่อที่คุ้นนัก แต่หากบอกว่าผีบังบด นั้นโดยคังจากเรื่องเล่าผีจ้างหนังที่คำชะโนด ป่าคำชะโนด "เคยมีคนคิดเอาต้นชะโนดไปปลูกที่อื่นนะ แต่ไม่นานก็ต้องเอากลับมาคืนที่เดิม เพราะชีวิตการงานไม่ก้าวหน้าชีวิตครอบครัวมีแต่ความเดือดร้อน ขนาดว่าแก่เอาแม่ลี้ด หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง อาจจะเป็นใบแห้งๆ ออกจากป่า สุดท้ายต้องเอามาคืนกันหมด"ทองอินทร์ ปีกเสติ ซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้ๆ กับป่าคำชะโนด กล่าวในบริเวณ ป่าคำชะโนด นั้นมีบ่อน้ำอยู่กลางดงชะโนด เป็นบ่อน้ำขนาดเล็กๆ แต่กลับมีน้ำซึมออกมาตามธรรมชาติตลอดเวลา ทำให้ชาวบ้านเชื่อกันว่าบ่อน้ำประทานมาให้โดยพญานาคที่อาศัยอยู่ในบริเวณผืนป่า สำหรับบ่อน้ำในป่าคำชะโนด ว่ากันว่าเป็นบ่อน้ำที่ความศักดิ์สิทธิ์อย่างมาก ชาวบ้านเชื่อกันอย่างนั้น มีหลายคนเคยลองอธิษฐานตรงหน้าบ่อน้ำก็ได้ตามประสงค์ บางคนเจ็บป่วยไปดื่มหรืออาบโรคร้ายก็หายเป็นปลิดทิ้ง สร้างความอัศจรรย์ใจยิ่งนัก แต่นั่นไม่ใช่ทุกคน อยู่ที่ความเชื่อมีมากน้อยแค่ไหน หลายคนไม่เชื่อแถมยังลบหลู่ ตักน้ำจากบ่อแล้วนำมาล้างเท้าแทนที่จะหายป่วยไข้กลับทุกข์ทรมานซ้ำหนักกว่าเดิม

ภาคกลาง

ผีนางตะเคียน

ผีพื้นบ้านของไทย เป็นผีผู้หญิง สิงสถิตอยู่ในต้นตะเคียน บริเวณผืนป่าที่ผีนางตะเคียนสิงสู่อยู่จะ สะอาดสะอ้านเหมือนมีคนมาปัดกวาดอยู่เสมอๆ นางตะเคียนมักมีรูปร่างหน้าตาสะสวย หมดคงดงาม ผมหยาว ห่มสไบ ใส่ผ้าถุง บางทีก็ว่าแต่งตัวเหมือนสาวบ้านป่าต่างๆ ไป ผีนางตะเคียนมักจะเป็นจำพวก หวงที่อยู่ และจะคร่ำครวญมากหากใครคิดจะรุกรานที่อยู่ของตน

ผีกระหัง

กระหัง บางทีก็ใช้ชื่อว่า เกาะหาง เชื่อกันว่า ผู้ชายที่ไปเรียนวิชาอาคมแก่กล้ามากเข้าจะมีปีกมีหาง จะ ไปไหนก็ใช้กระดิ่งบิน สากดำข้าวต่อขา สากกระเบือต่อหาง ชอบกินของโสโครกเช่นเดียวกับผีกระสือ รูปร่างของมันก็เป็นอย่าง คนเรานี้เอง แต่มีหางอยู่ที่ก้น เป็นผีที่หวงก้นมาก ไม่ยอมให้ใครมาลูบก้นเล่น เพราะกลัวว่าจะไปคลำถูกหางของมันเข้า ก็จะรู้ว่ามันเป็นกระหังข้อที่แปลกก็คือ ทั่วๆ ที่มีหางอยู่แล้ว ก็ ยังใช้สากต่อหางอีกชั้นหนึ่ง บางทีหางเดิมของมันจะสั้นไปก็ไม่วู้ผีกระหังไม่เคย ปรากฏว่าทำร้ายใคร ให้เป็นอันตรายเลย

กระสือ

กระสือเป็นผีชนิดหนึ่ง เชื่อกันว่าสิงสู่อยู่ในตัวของคนเพศหญิงซึ่งโดยมากมักเป็นยายแก่ ชอบ รับประทานของสกปรก มักออกหากินกลางคืนและไปแต่หัวกับดับไตใส่ถุง ส่วนร่างกายคงทิ้งไว้ที่ บ้าน เวลาไปจะเห็นเป็นดวงไฟดวงโตมีแสงสีเขียวเรืองวามๆ เหตุนี้ชาวบ้านจึงมักเอาหนามพุทราสะ ไว้ที่ได้ถุนเรือนตรงที่มีร่องมีรู เพื่อป้องกันมิให้กระสือเข้ามา เชื่อกันว่ากระสือกลัวหนามเกี่ยวได้ กระสือนั้นเมื่อเจ็บจนจะตายก็ไม่ตายง่าย ๆ ต้องคายน้ำลายของตนถ่ายเข้าปากลูกหลานคนใดคนหนึ่ง

ไว้ให้สับพาทเป็นกระสือต่อก่อน คนจึงจะตายได้โดยไม่ต้องทุกข์ทรมานสักอู่ไป

ผีแม่ม้าย

ความเชื่อประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีข่าวลือไปทุกหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดสระแก้วว่ามีผีแม่ม้าย ออก อาละวาดในยามค่ำคืน เพื่อกระวนหาชายหนุ่มไปเป็นสามีในเมืองผี โดยจะมาเอาชีวิตรชาชนุ่ม ในเวลาเกสพ คีน ๆ ละ ๑ คน หากครอบครัวใด ไม้่อยากให้ลูกชายตายไปเป็นสามีผีแม่ม้าย ให้สร้างหุ่น ผู้ชายไว้หน้าบ้าน เมื่อผีแม่ม้ายออกมาในเวลากลางคืนก็จะคิดว่าหุ่นนั้นเป็นชายหนุ่ม จึงนำกลับ ไปเป็น สามีทำให้บุตรชายใน ครอบครัวนั้น ไม้ต้องเสียชีวิต จึงนิยมสร้างหุ่นไว้หน้าบ้านของคน โดยทบเห็น อยู่ทั่วไป บางคนมีความ เชื่อว่าผีแม่ม้ายคน ไม้เป็นมายั้งแต่ยังสาวมีความต้องการทาง เพศสูง ไม้มากใน ผู้ชาย จึงทำอวัยวะเพศ (ปลัดขิก) อันใหญ่โตทาล้วยสีแดง ให้ปลัดขิกใส่ล่ออกมานอกกางเกงของหุ่น นั้นด้วย บางบ้านจะทำใหญ่มากเพื่อให้ผีแม่ม้ายชอบใจแล้วนำกลับ ไปเป็นสามี โดยไม้สนใจชายหนุ่ม ภายในบ้านเลย

...

ผีเสื้อ

ในสมัยอดีต ขุนเพยาว เจ้าเมืองนำน้อยอ้อยหนู มีบุตรชาย ๒ คน ชื่อเจ้าหนู และเจ้าหาญ ในวันหนึ่ง เจ้าหาญ ผู้น้อง ยิ่งกวางตัวหนึ่งจนบาดเจ็บ วิ่งหนีไปได้ เจ้าหาญจึงได้แกะรอยเข้าไปอย่างใกล้ชิด จนไปพบกวางตัวนั้นนอนตายที่หน้าเจ้าหนูผู้เป็นที่ ต่างฝ่ายต่างเลยเถิดกันว่า กวางตัวนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของคน ร้อนถึงขุนเพยาวผู้เป็นบิดาต้องมาช่วยตัดสินปัญหา ขุนเพยาว ตัดสินให้กวางตัวนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้า หนู ทำให้เจ้าหาญผู้เป็นน้องเสียใจว่าบิดาไม่รัก ความรู้สึกน้อยใจทำให้เจ้าหาญชักชวนบ่าวไพร่ ไปหาถิ่นที่อยู่ใหม่ปรากฏว่ามีผู้ติดตามไปจำนวนมาก ขบวนอพยพรอนแรมป่าอยู่หลายวัน ผู้คนได้รับความลำบากเป็นอันมาก ไม่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเจ้ายึดเหนี่ยว จึงสั่งให้ตั้งค่ายพักขึ้น และสร้างศาลขึ้นหลังหนึ่ง แล้วต่อมา จึงนำผู้คนบ่าวไพร่พร้อมใจกันอธิษฐาน อัญเชิญเทพยดาฟ้าดิน เจ้าภูผา เจ้าป่าเจ้าเขา ให้มาสถิตอยู่ ณ ศาลนั้น ขอให้เป็นที่กำบังคุ้มกันขบวน ครั้นทำพิธีเสร็จได้พร้อมกันหาดอกไม้รูปเทียนบูชา จัดสำรับกับข้าวคาวหวานเลี้ยงและเรียกชื่อเทพสถิตอยู่ ณ ศาลแห่งนี้ว่า "เจ้าปู่เหล็ก" ผู้คนในขบวนต่างก็ร่วมฉลองเป็นการใหญ่นับแต่นั้นเป็นต้นมาโดยมีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าปู่เหล็กว่า นอกจากจะสามารถคุ้มครองป้องกันภัยต่าง ๆ ได้แล้ว การคุ้มครองป้องกันอัคคีภัยไหม้บ้าน เมื่อเกิดเหตุยังสามารถพึ่งบารมีได้อย่างซ่งค นอกจากนี้ยังปรากฏนิมิตร่างของเจ้าปู่เป็นสัตว์ต่าง ๆ เช่น เสือลายพาดกลอน งูใหญ่ สุนัขสีขา หรือปรากฏในความฝันว่าเป็นชายร่างใหญ่ ผิวดำ เสียงดัง มีอำนาจ แต่งกายนุ่งกระโปราณ มือถือดาบ หน้าอิมเป็นลักษณะผู้ดี มีสกุลเป็นชั้นเจ้าตามบุคลิกของผู้นำที่สามารถ ประเพณีในการทำพิธีเช่นสังเวชเจ้าปู่เหล็ก เชื่อว่า วัว-ควาย ที่ถึงคราวหมดอายุขัยจะมาตายเองที่ศาลเจ้าปู่ ผู้คนเตรียมเครื่องปรุงอาหารไว้ให้พร้อมเพื่อทำลาบแดง ลาบขาว เนื้อหยาบ เนื้อคอน ถวายเจ้าปู่ก่อนหลังจากนั้นลูกหลานเจ้าปู่จะบริโภคนให้หมดให้สิ้น ห้ามนำกลับบ้าน

ฝิตาแฮก

ฝิตาแฮก เป็นฝิตาประจำท้องถิ่นของไต้หวัน ถือกันว่าเป็นฝิตาที่ปกป้องรักษาพืชสวนไร่นา และทำให้ข้าวกล้าเจริญงอกงาม การทำนาจะได้ผลดี จึงมีการเซ่นไหว้ ฝิตาแฮกทุกปี ฉะนั้นในที่นาของแต่ละคนจะมีที่ ที่ให้ฝิตาแฮกอยู่ ซึ่งบางคนอาจปลูกกระท่อมหลังเล็กๆ บางคนอาจปักเสาเป็นสัญลักษณ์ว่าที่ตรงนี้คือ ที่อยู่ของฝิตาแฮก หรือบางแห่งอาจทำรั้วถี่ๆ ล้อมบริเวณใดบริเวณหนึ่งไว้ ซึ่งชาวบ้านจะทราบที่ตั้งที่อยู่ของฝิตาแฮกนี้ ซึ่งกระบวนการดำเนินการเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาในการผลิตอาหารที่บริสุทธิ์ โดยพิธีปักกกแฮก เป็นการสื่อถึงคนในครอบครัวว่า จะต้องเริ่มการดำเนินการทำนา ใครอยู่ที่ไหนก็ให้มาร่วมกันทำนา และมาทำความเข้าใจกระบวนการทำนาร่วมกัน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีต่อกรบริโภค

ผีเจ้านาย

ผีเจ้านาย เชื่อกันว่าผีของมูลนายหรือกษัตริย์ที่เคยปกครองหลวงพระบางมาในครั้งอดีต หรืออาจจะ
วิญญาณของบรรพบุรุษ ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือปู่ย่าตายายที่ล่วงลับไปแล้ว ทุกครั้งที่มีการพิธีกรรมในรอบวงจรชีวิต
(เกิด บวช แต่งงาน ตาย) ก็มักจะมาบอกกล่าวกับคนต้นให้ติดต่อกับผีเพื่อแจ้งข่าวสาร เรียกว่าพิธี“แปลงผี
แปลงเรือน” เครื่องบูชาที่ใช้กับผีจะแตกต่างกัน หากหนีตามกันหรือเกิดการ "ผีดผี" ขึ้น แล้วกลับมาส่งตัวใน
หมู่บ้าน ก็จะต้องเสียผีด้วยเหล่า 8 ไท ไก่ 8 ตัว มาแปลงผีหรือขอขมาลาโทษ ในสมัยโบราณเรื่องของการผีดผี
การชู้สาว การค้างคืน โดยไม่เหมาะสมถือเป็นเรื่องใหญ่ที่ไม่ได้รับการยอมรับในสังคมชาวลาว การจัด
พิธีกรรมเลี้ยงผีเจ้านายก็เพื่อเป็นการเช่นสรวงบูชา สำนักขอบคุณที่ผีเจ้านายได้ดูแลหมู่บ้านมาโดยตลอด เป็น
การขอพรประจำปี ยังเป็นจังหวะดีของพิธีกรรมแก่นบน หรือแปลงผีแปลงเรือน หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้คนใน
หมู่บ้านทำไปแล้วแต่ยังไม่ได้ขอขมาลาโทษหรือขออนุญาตผีเจ้านาย

สุภศรุต. 2555.เมื่อผมไปเลี้ยงผีกับลาวครั้งที่บ้านโคก. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.oknation.net/blog/voranai/2007/11/05/entry-1>. 28 ธันวาคม 2555.

คำเรียกผีในประเทศพม่า ‘นัต’

คำว่า “นัต” นั้น ปราชญ์ชาวพม่าเชื่อว่าคำนี้มาจากคำว่า นาด ในภาษา บาลี หมายถึง “ผู้เป็นที่พึ่ง” ในสารานุกรมพม่า เล่ม 6 ได้นิยามคำว่านัตไว้ในทำนองเดียวกัน โดยจัดแบ่งนัตไว้ 3 ส่วน คือ วิสุทธินัต , อุปคตินัต คือเทวดาและพรหมที่อยู่บนสรวงสวรรค์, และสมมุตินัต คือ พระราชา พระราชินี ตลอดจนพระราชบุตรพระราชธิดา นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเทพประจำจักรวาลว่าเป็นนัต อาทิ เทพประจำดาวนพเคราะห์ สุริยเทพ จันทรเทพ อคินิเทพ และวาโยเทพ ดังนั้น นัต ตามนัยคำว่า นาด นี้ก็คือ เหล่า เทพเทวาบนชั้นฟ้า ตลอดถึงผู้ประเสริฐและผู้ทรงอำนาจบนโลกมนุษย์ ถือเป็นนัตตามโลกทัศน์ในพุทธศาสนา ส่วนพจนานุกรมพม่าของรัฐบาลเมียนมาร์กล่าวถึงนัตไว้ 3 นัย ได้แก่ ๑. เทพอุปคตินัตหรือผู้คุ้มครองมนุษย์ ๒. วิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของผู้ตายร้าย และ ๓. คำขยายสิ่งซึ่งอุบัติขึ้นเอง อาทิ นัตสะบา “ข้าวนัต ~ ข้าวป่า” เป็นต้น

นัต ตามคติ ของชาวพม่าจึงหมายถึง ผู้ทรงฤทธิ์ เป็นได้ทั้งเทพยดาและวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ แต่ไม่รวมถึง พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ ตลอดจนพระราชาหรือราชตระกูล

นัตในสังคมพม่า นัตที่จะกล่าวถึงนี้เป็น นัต ใน ความหมายของ “วิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของผู้ตายร้าย” เป็นภูตที่พึ่งของปญฺชน นัตที่เป็นภูตผีนี้จะมีฐานะกึ่งเทพกึ่งผี คืออยู่ระหว่างเทพและมีระดับสูงกว่าผีทั่วไป แต่มิเทียบเท่าเทวดา นัตจึงไม่ใช่ผีธรรมดาสามัญ อย่างที่เรียกในภาษาพม่าว่า ตะเซ หรือ ตะแย ผู้คนให้ความเคารพบูชาและมีพิธีเข้าทรงลงผี ด้วยเชื่อว่านัตจะให้ความช่วยเหลือและคุ้มกันภัย ขามพุดคุยกับนัตผ่านร่างทรงต้องพุดคุยด้วยภาษาชั้นสูงอย่างพุดกับพระราชา ตลอดจนให้ความยำเกรง ไม่แสดงอาการลบลา นัตจึงเป็นผีที่มีฐานะและบทบาทคู่เคียงกับผีเจ้าพ่อเจ้าแม่ของไทย

นัคนอกที่คนพม่ารู้จักเป็นอย่างดี คือ มิงมหาทริตลอกจนนัตที่เป็นเครือญาติของนัตคนนี้ ได้แก่ เมีย ๑ น้องสาว ๒ ลูกชาย ๒ และหลานสาว ๑ รวมเป็นนัตวงศ์มิงมหาทริ มี ๗ คน มิงมหาทริเป็นนัตหลวงที่มีกำเนิดแถบเมืองตะกองในเขตพม่าตอนเหนือ มีตำนานเล่าสืบย้อนไปถึงสมัยพุทธามยุคแรกก่อนรัชสมัยของพระเจ้าอโนรธา(ค.ศ. ๑๐๔๔-๑๐๗๗) ต่อมามิงมหาทริคนนี้ได้กลายเป็นนัตประจำบ้านหรือนัตเรือน คอยดูแลความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินในบ้าน นัตในวงศ์มิงมหาทริที่รู้จักกันดี ได้แก่ ชเวนะเบเป็นเมียมิงมหาทริ ชเวเมียตหน้าเป็นน้องสาวคนโต โดงบั้งหละเป็นน้องสาวคนเล็ก และชิงแนมิเป็นลูกสาวของโดงบั้งหละ

- มิงมหาทริเป็นนัตดูแลสันติสุขในเรือน
- ชเวพัญญีน้องเป็นนัตช่วยเหลือในคดีความ
- อะเมเขียงเป็นนัตเจ้าแม่ผู้ชำนาญสมุนไพรและการคลอดบุตร
- นังกะไรเป็นนัตเจ้าแม่ผู้ช่วยเหลือการค้าขาย
- ชิงแนมิเป็นนัตที่ช่วยเหลือในด้านการเล่าเรียน

นัตที่มีชื่อคนอื่นๆ ได้แก่

- เยงปายอู้งจี้ เป็นนัตดูแลท้องทะเล จัดว่าเป็นนัตของชาวพม่าตอนล่างที่ใช้ชีวิตทำมาหากินกับทะเล;
- โก-มโยะฉิ่ง นัตเชื้อสายไทใหญ่ ดูแลพื้นที่เจ้ากัแซแถบเมืองมณฑลทะเล และดูแลบ้านป่าดงคอย;
- ปะคันอูมิงจ้อ หรือปะคันมิงจี้ เป็นนัตดูแลเมืองปะคัน ซึ่งอยู่บนเส้นทางจากเมืองพะโคะสู่ผู้มณฑลทะเล นัตคนนี้มีนิสัยขี้เหล้าเม้าพนัน;
- โปปาแมค่อ เป็นนัตเจ้าแม่ดูแลพื้นที่เขาโปปาแห่งพุกามและบริเวณใกล้เคียง;
- นังกะไรหรือพะโคแมค่อเป็นนัตนางกระปือ กล่าวว่า เป็นเจ้าแม่ของชาวมอญในเขตพม่าตอนล่าง ปัจจุบันนับถือกันมากในเขตย่างกุ้งและพะโค
- “เซงเมเม็งนัต” หรือนัตพระเจ้าเชียงใหม่ พระเจ้าเมกุฎิกษัตริย์เชียงใหม่พระองค์สุดท้ายในราชวงศ์พ่อขุนเม็งราย ซึ่งถูกพระเจ้าบุเรงนองจับตัวไปหงสาวดีและสิ้นพระชนม์ที่นั่นก็กลายเป็นนัตที่ชาวพม่านับถือ
- ปะคันอูมิงจ้อหรือปะคันมิงจี้ที่รู้จักกันดีในชื่อว่าโกจ้อเป็นนัตชอบความสนุกสนาน กินเหล้าเม้าขา ชอบพนันชนไก่ และเล่นหมากรอกอยู่เป็นนิจ นัตคนนี้นับเป็นขวัญใจพวกนักเสี่ยงโชคและนักการ

เอกสารอ้างอิง

สุเนตร ชุตินธรานนท์./พม่าอ่านไทย./(กรุงเทพมหานคร)/

อาจารย์ที่ปรึกษา จตุตถบรรพ./นัต พม่า เทพ หรือ ผี[online],/24 กรกฎาคม 2012./แหล่งที่มา

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=225182>

พงศกร เบ็ญจจันทร์./ตำนานการกำเนิดเทพนัตของพม่า[online],/15 กุมภาพันธ์ 2006./แหล่งที่มา

<http://www.gotoknow.org/posts/15548>

ธรรม โม./เทพทันใจ เทพกระซิบ" เรื่องของ...เทพพม่าที่คนไทยศรัทธายิ่งกว่า[online],/07 มิถุนายน 2012./

แหล่งที่มา http://www.amulet.in.th/forums/view_topic.php?t=2922

ผีเสื้อ

ตามตำนานเล่าว่า พระนางมัสซูรี เป็นหญิงสาวชาวภูเก็ต ที่อนุของค์สุลต่านแห่งลังกาวิ ทรงเลือก เป็นคู่ครองเนื่องจากพระนางเป็นหญิงสาวที่มีความเพียบพร้อมทั้งงานบ้านงานเรือนและความสวยงาม ทั้ง ๆ ที่ทางราชวงศ์ได้คัดเลือกหญิงสาวชาวลังกาวิหลายคนให้พระอนุชาเลือก แต่ก็ไม่ถูกใจ กลับมาถูกใจสาวไทย ชาวภูเก็ต (เค้าไม่ได้เล่าว่าเจอกันที่ไหน) หลังจากพระนางมัสซูรี มาอยู่กับพระอนุชาของสุลต่านในฐานะ พระชายาคนรอง

แต่ด้วยเหตุที่ภรรยาคนใหญ่ที่เป็นปะไหมสุหรีมีบุตรเป็นผู้หญิง ส่วนพระนางมัสซูรีมีบุตรเป็นชาย ตามกฎ ของสำนักภรรยาที่มีบุตรเป็นชายจะได้เป็นตำแหน่งปะไหมสุหรี ทำให้ชาวลังกาวิที่เป็นพระญาติของปะ ไหมสุหรีหรือค้เคิมเก็บความอิจฉาไว้ลึก ๆ หลังคลอดบุตรชาย เกิดสงคราม มีเหตุให้พระอนุชาขององค์ สุลต่าน ซึ่งเป็นพระสวามีของพระนางมัสซูรี ต้องเดินทางออกรบ ดังนั้นเป็น โอกาสของผู้ที่ปองร้าย ต่างหาเรื่องสร้างสถานการณ์ว่าพระนางมัสซูรีมีชู้ ทำให้องค์สุลต่าน ตัดสินประหารชีวิตพระนางด้วยกริช โดยที่พระอนุชาสามีของนาง ไม่อาจกลับมาช่วยเหลือ ได้ทัน ตอนที่ถูกฆ่าด้วยคมกริช พระนางเจ็บปวดมาก และคิดว่านางไม่มีความผิด ก็เลยอธิฐานว่า ถ้านางไม่มีความผิดให้เลือดที่หลังออกมาเป็นสีขาว และพระนาง ก็ได้หลังเลือดออกมาเป็นสีขาวราวน้ำนม องค์สุลต่านเองก็ช่วยชีวิตพระนางไม่ได้เพราะพระนางเสียเลือด มากแล้ว

และพระนางได้สาปแช่งให้ลังกาวิอย่าได้มีสันติสุขจน 7 ชั่วโมง หลังจากนั้นเกาะลังกาวิก็เจ็บเบงหา ผู้คน อยู่กันอย่างไม่มีความสุขในมณฑลแห่งการสาปแช่ง

ด้านพี่ชายของพระนางมัสซูรีเกรงว่า หลานชายวัย 5 เดือน ทายาทคนเดียวของมัสซูรีจะมีภัย จึงนำ ลงเรือล่องมายังเกาะภูเก็ตและเริ่มตั้งรกรากที่นี่ โอรสของพระนางมัสซูรีเติบโตขึ้นมีนามว่า โต๊ะวัน นับเป็น ทายาทรุ่นที่ 1 และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเกาะลังกาวิก็เจ็บเบงหา ผู้คนอยู่กันอย่างไม่มีความสุขในมณฑลแห่งการสาปแช่ง มาจนถึง 7 ชั่วโมง จนกระทั่งมาถึง น.ส.สิรินทรา ยายี ทายาทรุ่นที่ 7 ของพระนางมัสซูรี เวลา 200 กว่าปี หรือ 7 ชั่วโมงนั้นได้ผ่านไปแล้ว นับจากนี้ไปจะเป็นยุครุ่งโรจน์ โชติชัยดาลของลังกาวิอีกครั้ง หนึ่ง

ผีฮันตูปิ้งกาลัน

ในแถบมาเลเซียยังมีเรื่องของผีที่มีลักษณะคล้ายกระสือของไทยด้วย เรียก "ผีฮันตูปิ้งกาลัน" มีเรื่องเล่าว่า ครอบครัวหนึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก วันหนึ่งในตอนกลางคืน ผู้เป็นพ่อได้ออกไปธุระข้างนอกบ้าน ผู้เป็นแม่ปิดประตูอยู่ในห้อง แล้วนางก็หยิบเอาขวดน้ำมันมนต์มาทารอบคอ สักพักหัวกับตัวของนางก็แยกออกจากกัน โดยมีตัวไส้พุงห้อยติดออกมาด้วย เวลาที่ออกหากินจะเห็นเป็นแสงสีเหลือง และมีเสียงดังตุ้ตตุ้ตตลอดเวลาที่นางลอยไปเพื่อจับไล่สัตว์เล็กสัตว์น้อยที่จะเข้ามาอยู่กับพวก ไส้ของนาง ผู้เป็นลูกได้แอบเห็นดังนั้นจึงลองเอาน้ำมันมนต์ของแม่มาลองทาตัวบ้าง ขณะที่หัวกำลังจะแยกออกจากตัวเด็กน้อยเกิดกลัวจนร้องโวยวายออกมาว่า "ช่วยด้วย หัวของฉันกำลังจะหลุดออกจากตัวแล้ว" จนชาวบ้านละแวกนั้น ได้ยินกันทั่ว แต่ไม่มีใครกล้าเข้ามาให้ความช่วยเหลือ จนกระทั่งหัวของผู้เป็นแม่ลอยกลับมา เสียงร้องโวยวายก็เงียบลง หลังจากวันนั้น ครอบครัวนั้นก็ย้ายหนีไปจากที่นั่น และไม่มีใครได้พบเห็นอีกเลย

ผีกำแบ(ผีการบูร)

มีเรื่องเล่าผีการบูรในต้นฉบับเดิมใช้คำว่า เจ้าหญิงการบูร โดยเรื่องมีดังต่อไปนี้ มีพี่น้องเจ็ดคน พี่ชายหกคน เข้าป่าไปหาการบูร แต่น้องคนที่เจ็ดชื่อ บอนสุ ไม่ยอมทำอะไรนอกจากนอนอยู่ในกระท่อมตลอดทั้งวัน วันหนึ่ง บอนสุออกไปจับปลาที่ลำธาร เขาได้พบกับเจ้าหญิงกำลังอาบน้ำอยู่และได้ย่องเข้าไปจับผมของเจ้าหญิงไว้แน่น เจ้าหญิงตื่นจากลำธารและได้ชวนบอนสุไปยังปราสาทของตนซึ่งเป็นต้นการบูร บอนสุอยู่กับเจ้าหญิงได้เจ็ดวันก็รู้สึกอึดอัดใจ เพราะเขาคิดถึงภรรยาและลูกของเขา เจ้าหญิงจึงบอกทางให้บอนสุกลับบ้านและยังหิวผมโดยเอาตะกร้ามารอง การบูรก็ร่วงจากผมลงไปในตะกร้าจนเต็ม บอนสุกลับบ้านพร้อมกับการบูรจำนวนมาก ใครถามว่าได้การบูรมาจากไหนเขาก็ไม่ยอมบอก บอนสุเอาการบูรไปขายเพื่อใช้หนี้ และพอเจ็ดวันผ่านไปเขาก็กลับไปยังป่าอีกพร้อมกับขอให้เจ้าหญิงเข้าไปยังหมู่บ้านกับเขา เจ้าหญิงขอให้บอนสุสร้างบ้านให้หนึ่งหลังเพื่อที่จะได้พักอาศัยอย่างปลอดภัย เพราะว่าพระราชินีต้องการเจ้าหญิงไปเป็นนมหลีด ต่อมาเจ้าหญิงให้กำเนิดทารกคนหนึ่ง พระราชินีทราบเรื่อง จึงเรียกบอนสุเข้าไปในวังแต่ก่อนจะไปเจ้าหญิงกำชับบอนสุว่า ไม่ว่าพระราชินีจะถามอะไรห้ามบอกเด็ดขาด บอนสุได้เข้าไปเฝ้าพระราชินี พระราชินีรับสั่งให้เขาแสดงวิธีการหาการบูรและการรำยมนตร์แต่บอนสุปฏิเสธ พระราชินีจึงรู้ว่าเขาจึงยอมบอก หลังจากนั้นเจ้าหญิงก็กลายเป็นจกจั่นบินหนีออกไป เมื่อบอนสุกลับบ้านไม่พบเจ้าหญิงเห็นเพียงแต่ลูกจึงแบกลูกใส่หลังเข้าไปตามหาเจ้าหญิงในป่า และตั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีใครเห็นเขาอีกเลย ขณะที่บอนสุเข้าไปในป่านั้น เขาได้เอามีดฟันต้นหญ้าและต้นไม้ที่ขึ้นขวางทางแล้วเกิดอุบัติเหตุ มีดไปเกี่ยวลูกคิ้วลูก ด้วยเหตุนี้ถ้าใครฟันว่าลูกของเขาเกิดอุบัติเหตุเช่นนี้ เขาก็เชื่อกันว่าเขาจะเก็บการบูรไม่ได้มาก

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **กระสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/กระสือ> (วันที่
สืบค้น 20 ธันวาคม 2555)

ศณิรา. ท่องล้งกาวิ ฟังตำนานมัสสุรีแบบฉบับไม่เหมือนใคร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<http://www.oknation.net/blog/localbetong/2010/07/31/entry-2> (วันที่สืบค้น 20 ธันวาคม 2555)

ตำนานพระนางมัสสุรีแห่งล้งกาวิ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://board.postjung.com/461385.html> (วันที่
สืบค้น 20 ธันวาคม 2555)

ส.พลายน้อย. นิทานมาเลเซีย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์, 2550

Genderuwa

Genderuwa คือ ผีในความเชื่อของคนชาวจาวา ในประเทศอินโดนีเซีย คำว่า Genderuwa มาจากภาษาของชาวจาวา Genderuwa จะมีชื่อที่แตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้คนในเมืองต่างเรียกด้วยชื่อว่า “Gendaruwa” แต่ชาวจาวา โดยแท้จะเรียกว่า “Gendruwo” ตำนานของ Genderuwa นั้นมีที่มาจากตำนานของชาวเปอร์เซียโบราณ Genderuwa เป็นวิญญาณที่เชื่อว่ามาจากผู้คนที่ตายไปโดยที่มีสาเหตุมาจากความรุนแรง รวมถึงความแค้นที่จะและกลับมาเพื่อจะทวงเอาชีวิตคืน Genderuwa โดยทั่วไปแล้วจะมองไม่เห็นดวงตาที่ไร้ชีวิต แต่ในบางครั้งอาจจะปรากฏตัวในรูปแบบลักษณะคล้ายกับปีศาจลิงตัวใหญ่ ตามร่างกายจะปกคลุมไปด้วยเส้นขนสีดำเลื้อยแดงไปทั้งตัว

บางตำนานก็เล่าว่า Genderuwa มักปรากฏในรูปแบบลักษณะของผู้ชายเพื่อมาหลอกล่อหญิงสาว Genderuwa จะอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำต่างๆ ตึกร้างเก่าๆ หรือตามต้นไม้ใหญ่ที่อยู่ในป่ามืดๆ เป็นต้น Genderuwa เป็นผีที่ขี้เกียจและเสเพล ชอบหลอกล่อผู้คนมาแกล้งเล่น โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก บางครั้ง Genderuwa ก็จะมีความสุขเมื่อได้ตบสะโพกของผู้หญิง Genderuwa ชอบที่จะขว้างหินไปยังบ้านของผู้คนในตอนกลางคืน ในบางครั้ง Genderuwa ก็จะช่วยรักกับหญิงสาวที่ถูกล่อมาแล้วให้กำเนิด Genderuwa คนใหม่ขึ้นมา ในตำนานว่ากันว่า Genderuwa มีเสน่ห์อย่างมากเพื่อการล่อผู้หญิงให้หลงใหล ในเกมส์การร่วมรักของ Genderuwa ว่ากันว่าไม่ธรรมดาและผู้หญิงมักจะถูกใจจรสชาติอยู่บ่อยๆ Genderuwa มักจะมีต้นหาราคะอยู่ตลอดเวลา

Leak

มีเรื่องตำนานเล่าขานจากรุ่นสู่รุ่นกันมาว่า...ในเมืองบาหลินั้นมีแม่มดที่ชั่วร้ายที่ชื่อว่า Leyak (ในอินโดนีเซียเรียกว่า Leak (le-ak) เพราะ y ไม่อ่านออกเสียง) โดยมีที่มาจากคำว่า le หมายถึง แม่มด มด ส่วนคำว่า ak หมายถึงว่า ชั่วร้าย Leak จะมองเห็นในเวลากลางคืนเท่านั้น ส่วนในเวลาช่วงบ่าย Leak จะดูเหมือนมนุษย์ธรรมดาทั่วไป แต่ในขณะที่เวลากลางคืน Leak จะชอบอาศัยอยู่ในสุสาน กินศพเป็นอาหาร เพื่อที่จะให้ร่างกายของ Leak เองมีมนต์ดำมากขึ้น เพื่อให้สามารถเปลี่ยนร่างกลายเป็น เสือ ลิง หมู ได้ Leak ยังสามารถถอดศีรษะออกจากร่างกายพร้อมกับอวัยวะภายใน (หัวใจ,ตับ,ปอด) ที่แขวนติดมา Leak จะลอยไปหาผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ เพื่อดูดเลือดทารกที่ยังอยู่ในครรภ์

ตามความเชื่อของบาหลิส Leak มี 3 ตน คือ ผู้หญิง 2 และ ผู้ชาย 1 เป็นมนุษย์ที่ปฏิบัติในด้านมืดหรือมนต์ดำและเลือดของทารกที่อยู่ในครรภ์จำเป็นต่อ Leak เพื่อให้มีชีวิตอยู่ นอกจากนี้ยังกล่าวว่า Leak มีลิ้นยาวผิดปกติ และมีฟันที่แหลมคม หากมีมนุษย์ใช้ของมีคมแทงหรือฟันที่คอกของ Leak เมื่อหัวกับร่างแยกออกจากกันแล้ว Leak ไม่สามารถรวมตัวเข้ากับร่างกายได้อีก ส่วนรูปปั้นและหน้ากากของ Leak ชาวบาหลินิยมไว้ตกแต่งบ้านตามความเชื่อว่าจะหากบ้านนี้มีรูปปั้นหรือหน้ากาก Leak แล้ว Leak ตัวอื่นๆ จะไม่กล้าเข้ามาบ้านหลังนี้อีก เพราะกลัวจะถูกแทงตาย

รูปปั้น Leak

(ที่มา : http://joo-peter.photoshelter.com/image/I0000mQj9ssQm_VY)

Wewe gombel

“Wewe gombel” หรือผีสาวที่ชอบนำเด็กเล็กไปซ่อน ลักษณะของผีตัวนี้คือเธอมีที่ยาวมากๆและเป็นผีสาวที่หน้าอกใหญ่มาก มีใบหน้าน่ากลัว สวมเสื้อผ้าสีขาวสกปรก พฤติกรรมของผีสาวตัวนี้คือเธอมักจับเด็กที่มีนิสัยซุกซนที่ชอบออกไปเล่นข้างนอกบ้าน แล้วกลับเข้าบ้านหลังเวลาเย็นหรือที่เรียกว่าเวลา “maghrib-time” ไปซ่อน และหากต้องการหาเด็กคนนั้นให้เจอก็ต้องเข้าไปในครัวเพื่อทำเสียงดังๆ เช่น เอาช้อนเคาะกับเครื่องครัวให้เกิดเสียงดัง หรือต้มน้ำให้เดือดให้เกิดเสียงดังๆ ผีสาวตัวนี้เมื่อจับเด็กไปก็อาจจะทำอันตรายกับเด็กหรือทำให้เด็กกลัวจนกว่าจะมีคนมาตัวพบ ซึ่งผีสาวตัวนี้เป็นที่รู้จักกันดีของชาวอินโดนีเซียและเป็นที่ยุติโทษมากของชาวอินโดนีเซียเช่นกัน

บรรณานุกรม

- Lagodaxnian. ๒๕๕๔ . (ออนไลน์). *Indonesian ghost mythology*. แหล่งที่มา :
<http://lagodaxnian.wordpress.com/2010/03/27/indonesian-ghost-mythology/> / ๔ มกราคม ๒๕๕๖
- Chapie. ๒๕๕๕. (ออนไลน์). *Legend of Leak Bali* . แหล่งที่มา :
<http://www.forumgarden.com/forums/history/54611-legend-leak-bali.html> / ๔ มกราคม ๒๕๕๖
- Mike. ๒๕๕๔. (ออนไลน์). *Mystics in Bali (1981)*. แหล่งที่มา :
<http://cinemassacre.com/2010/10/18/mystics-in-bali/> / ๕ มกราคม ๒๕๕๖
- บ้านจอมยุทธ. ๒๕๔๓. (ออนไลน์). *ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย* . แหล่งที่มา :
http://www.baanjomuyut.com/library_2/asean_community/indonesia/04.html / ๖ มกราคม ๒๕๕๖
- GusAde Trisna Widia. ๒๕๕๓. (ออนไลน์). *Leak Bali*. แหล่งที่มา :
<http://www.youtube.com/watch?v=dLsBjwFDI0> / ๖ มกราคม ๒๕๕๖

ผีเขมร

ผีพราย เขฺาธฺไตย

ผีพรายหรือพรายน้ำ มักปรากฏเป็นแสงสว่างขึ้นในกลางทะเล และเรือเดินในทะเลแล้วมีพายุจนเรืออับปาง เรื่องนี้ไม่ปรากฏใครเคยเห็นเป็นตัวเป็นตน มีคำเก่าพูดกันถึง “โหงพราย” ว่าทางอีสานเชื่อว่าผีพรายหมายความถึงผีชนิดหนึ่ง แต่ตามลักษณะคำน่าจะจะเป็นผีพายซึ่งในพจนานุกรม ภาษาลาวอธิบายไว้ว่า ผีพรายคือผีจำพวกหนึ่ง ตามคติโบราณว่ามักเกิดจากคนตายกุมผีพายมักวนเวียนอยู่ตามตามป่าช้าเวลาไปมีอาการเหมือนลมพัด คำว่าตายกumnั้นหมายถึงตายพร้อมกับลูกในท้อง นี่ก็เป็นเรื่องผีพายของพวกลาว ส่วนทางภาคพายัพอธิบายว่า ถ้าตายในระหว่างอยู่ไฟเรียกว่า ตายพาย ถ้าตายในระหว่างยังไม่คลอดเรียกว่า ตายกลม ส่วนทางภาคกลางเรียกว่า ตายทั้งกลม คำว่ากลมเป็นภาษาเขมรแปลว่าทั้งหมด ตายกลมก็คือตายหมดทั้งแม่และลูก ท่านผู้รู้สันนิษฐานว่าพรายน่าจะหมายความว่า ตายร้าย ตายไม่ดี ถึงคำว่าโหงพรายก็น่าจะสื่อไปในทางนั้น อย่างตายโหงก็เป็นตายร้าย ไม่ใช่เจ็บป่วยตาย

ผีโชมด

ในภาษาเขมรนั้น โชมด แปลว่า ผี ไทยพายัพเรียกผีโชมดว่า ผีพุ่งไต้ หรือผีพุ่งส้าว ผีโชมดไม่มีรูปร่างเป็นคนหรือเป็นอะไร เป็นเพียงดวงไฟดวงโตที่ลอยอยู่ในเวลากลางคืนและมักจะเกิดในที่ลุ่มมีน้ำฉ่ำฉะ ไม่เคยทำอันตรายใครเพียงแต่ทำให้คนหลงทาง โดยคิดว่ามีคนถือคบไฟหรือจุดไฟอยู่ข้างหน้า แต่พอตามไปหรือเข้าไปใกล้มันก็จะหายไป บางทีเห็นอยู่ข้างหน้า บางทีอยู่ข้างหลัง

ผีโชมดจัดเป็นประเภทเดียวกับผีกระสือ หรือผีโพง เพราะมีแสงสีฟ้าอ่อนเรืองวาวในตอนกลางคืน เป็นผีประเภทมีแสงในตัวเอง ทางวิทยาศาสตร์อธิบายว่าน่าจะ

เกิดจากก๊าซชนิดหนึ่ง (Marsh gas) คือเกิดจากการเน่าผุของพืชที่ทับถมในที่น้ำและ
ตอนกลางวันมองไม่เห็นเพราะมีแสงแดดกลบ

กระสือ เขมร

เป็นผู้หญิง เวลาออกหากินจะเอาแต่หัวกับใส่ไปเท่านั้น เป็นดวงไฟเรืองแสง
ออกเขียวๆวาวๆเหมือนหิ่งห้อยลอยไป กระสือกลัวหมาจะเกี่ยวไส้เดินไม่หยุด กลียศ
กลัวแสงแดด ของที่ผีพวกนี้ชอบกินคือของเน่าเสียหรือสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ และมีอีกอย่างที่
กระสือชอบกินเป็นพิเศษคือ “รกเด็ก”